

***Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja***

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

ETIKA

Ispitna knjižica 2

Prazna stranica

UPUTE

Pozorno slijedite sve upute.

Ne okrećite stranicu i ne pišite esej dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijsku naljepnicu na sve ispitne materijale koje ste dobili u omotnici.

Ispit traje 120 minuta bez prekida.

Zadatci se nalaze u dvjema ispitnim knjižicama.

U ovoj se ispitnoj knjižici od Vas očekuje da napišete esej slijedeći priloženu uputu.

Možete pisati po listu za koncept, ali obvezno prepisite na list za čistopis.

Pišite jasno i čitljivo. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Tijekom pisanja ispita dopušteno je rabiti kemijsku olovku plave ili crne boje.

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 3 prazne.

Zadatak esejskoga tipa

Pozorno pročitajte navedene tekstove. Na temelju njihove usporedbe prema ponuđenim smjernicama oblikujte esej s jasnom strukturom: uvodnim dijelom (postavljanjem teze ili hipoteze), središnjim dijelom (analizom i argumentacijom) i zaključkom (sintezom).

Tekst treba sadržavati između 400 i 500 riječi. Možete rabiti list za koncept, ali ne zaboravite esej uredno prepisati na list za čistopis.

Tekst 1

Krepost je jakost čovjekove maksime pri izvršavanju dužnosti. – Svaka se jakost spoznaje samo na temelju zapreka što ih može svladati; ali kada je posrijedi krepost, te su zapreke prirodne sklonosti koje se mogu sukobiti s čudorednom odlukom, a kako ih čovjek sam postavlja svojim maksimama, tako krepost nije puka samoprisila (jer tada bi jedna prirodna sklonost mogla težiti za tim da nadvlada drugu) nego je također prisila prema principu unutrašnje slobode, dakle pomoću same predodžbe o vlastitoj dužnosti, po njezinu formalnom zakonu...

... Vrhovni je princip kreposnog nauka: djeluj prema maksimi onih svrha koje za svakoga mogu biti opći zakon. – Po tom principu čovjek je svrha kako sebi tako i drugima, te ne samo da nije ovlašten ni sebe ni druge koristiti kao puko sredstvo (pri čemu prema drugima može biti i ravnodušan) nego je samo po sebi čovjekova dužnost da čovjeka uopće sebi postavi za *svrhu*.

I. Kant: *Metafizika čudoređa*

Tekst 2

Još jednu riječ protiv Kanta kao *moralista*. Krepost mora biti naš izum, naša najosobnija nužna obrana i nužna potreba: u svakom drugom smislu ona je samo opasnost. Što ne uvjetuje naš život, škodi mu: krepost samo iz osjećaja poštovanja prema pojmu „krepost“, kako je to htio Kant, štetna je. „Krepost“, „dužnost“, „dobro po sebi“, dobro s obilježjem bezličnosti i općenite vrijednosti – tlapnje su u kojima se izražava propast, posljednje slabljenje života, königsberška nerazumljivost. Zakoni najosnovnijega održanja i rasta zahtijevaju obrnuto: da svatko izumi *svoju* krepost, *svoj* kategorički imperativ. Narod propada ako pobrka svoju dužnost s pojmom dužnosti općenito. Ništa ne uništava temeljitije, ništa toliko iznutra, koliko svaka „bezlična“ dužnost, svako žrtvovanje molohu apstrakcije. – Kako se Kantov kategorički imperativ nije osjetio kao životno opasan?...

F. Nietzsche: *Antikrist*

Etika

Esej

Tema eseja: **Etika dužnosti i etika života**

Smjernice za pisanje

U eseju odredite i problematizirajte pojmove: život, dužnost, krjepost, moral, moralizam.

1. Objasnite razliku između Kantova poimanja „puke samoprisile” i dužnosti.
2. Objasnite zašto Nietzsche Kanta naziva moralistom.
3. Usporedite Kantovo načelo unutarnje slobode i Nietzscheovo načelo održanja i rasta života.

U eseju navedite i neke od sljedećih predloženih primjera.

- Navedite primjer postupanja iz sklonosti i iz dužnosti.
- Navedite primjer predaje o Sokratovim posljednjim danima.
- Pojasnite razliku Nietzscheova i Kantova shvaćanja morala.

List za čistopis

List za čistopis

List za čistopis

List za čistopis

List za čistopis

Prazna Stranica

Prazna stranica

